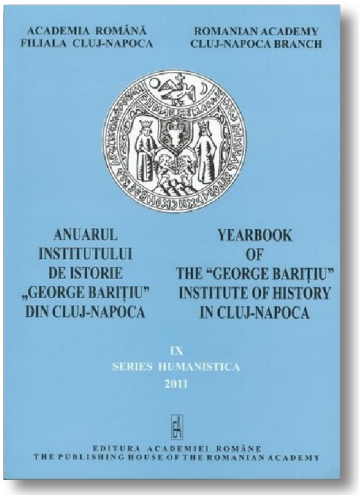

ISSN 1584-4404

Yearbook of the George Barițiu History Institute of Cluj-Napoca Series *Humanistica*

humanistica.ro

Analiza itemilor din subscalele Endler de evaluare multidimensională a anxietății ca trăsătură (EMAS-T și SAS-T)

Ștefania Miclea, Monica Albu

How to cite this article:
Miclea, Ștefania; Albu, Monica (2011) *Analiza itemilor din subscalele Endler de evaluare multidimensională a anxietății ca trăsătură (EMAS-T și SAS-T)*, Yearbook of the George Barițiu History Institute of Cluj-Napoca, Series Humanistica, Vol. 9, pp. 113–122. DOI: 10.5281/zenodo.22966064

© 2011: The Publishing House of the Romanian Academy.
Humanistica Yearbook is published online since 2003.
Submit your article to Humanistica Yearbook: secretariat.dcsu@acad-cj.ro

ANALIZA ITEMILOR DIN SUBSCALELE *ENDLER* DE EVALUARE MULTIDIMENSIONALĂ A ANXIETĂȚII CA TRĂSĂTURĂ (*EMAS-T* ŞI *SAS-T)*

Ştefania Miclea*, Monica Albu**

* S.C. Cognitrom S.R.L., Cluj-Napoca
** Academia Română – Filiala Cluj-Napoca[1]
şi S.C. Cognitrom S.R.L., Cluj-Napoca

Abstract. *Seven dimensions of trait anxiety are assessed using the **EMAS** (The **Endler Multidimensional Anxiety Scales**) and the **EMAS-SAS** (The **EMAS Social Anxiety Scales**): social evaluation, physical danger, ambiguity, daily routines, separation, and self-disclosure to family members and to close friends. The same 15 items are used in every trait anxiety subscale. The present study aims to identify the psychometric characteristics of items in the trait anxiety subscales. The sample consisted of 474 subjects, age between 14-84 years. The results showed that all 15 items of EMAS-T and SAS-T subscales have good validity, namely the score values for each subscale reflect the trait anxiety level corresponding to described situation. The items can differentiate between every of the seven situations, meaning that the majority of the participants give different scores to the same item when belonging to different subscale.*

Key words: *EMAS*, *trait-anxiety*.

1. INTRODUCERE

Potrivit modelului interacționist al anxietății, predispoziția la anxietate (anxietatea ca trăsătură) a indivizilor are mai multe componente, fiecare fiind specifică unui tip de situații. Intensitatea reacției anxioase a unei persoane într-o anumită situație este determinată atât de felul în care ea percepe acea situație, cât şi de nivelul anxietății ca trăsătură pentru tipul de situație respectiv. Aşadar, indivizii care au niveluri mai ridicate ale anxietății ca trăsătură față de un anumit tip de situație vor prezenta intensificări ale anxietății ca stare atunci când aseamănă situația în care se află cu tipul respectiv de situație.

[1] Institutul de Istorie „George Barițiu" – Departamentul de cercetări socio-umane.

An. Inst. de Ist. „G. Barițiu" din Cluj-Napoca, Series Humanistica, tom. IX, 2011, p. 113–122

Pe baza modelului interacţionist al anxietăţii, N. S. Endler, J. M. Edwards şi R. Vitelli[2] au construit *Scalele Endler de evaluare multidimensională a anxietăţii* (*EMAS*), care măsoară anxietatea ca stare (scala *EMAS-S*) şi patru dimensiuni situaţionale ale anxietăţii ca trăsătură (scala *EMAS-T*). *Scalele EMAS de evaluare a anxietăţii sociale* (*EMAS-SAS*) au fost construite de N. S. Endler şi G. L. Flett[3] şi reprezintă o extensie a scalelor *EMAS*. Ele adaugă la cele patru dimensiuni iniţiale ale *EMAS-T* trei dimensiuni ale anxietăţii ca trăsătură, măsurate de scala *SAS-T*.

2. DESCRIEREA SCALELOR *EMAS-T* ŞI *SAS-T*

Scala *EMAS-T* măsoară următoarele dimensiuni situaţionale ale anxietăţii ca trăsătură: a) evaluarea socială sau ameninţarea interpersonală; b) ameninţarea legată de un pericol fizic; c) ameninţarea din situaţii ambigue; d) ameninţarea din situaţii inofensive sau de rutină zilnică.

Scala *SAS-T* conţine subscale care evaluează alte trei dimensiuni ale anxietăţii ca trăsătură: a) anxietatea de separare; b) anxietatea în situaţii de auto-dezvăluire către membrii familiei şi c) anxietatea în situaţii de auto-dezvăluire către prietenii apropiaţi, alături de subscala care măsoară anxietatea în situaţii de evaluare socială, măsurată şi de scala *EMAS-T*.

Subscalele din *EMAS-T* şi din *SAS-T* sunt prezentate în *tabelul 1*.

Tabelul 1

Subscalele scalelor *EMAS-T* şi *SAS-T*

Denumirea subscalei şi dimensiunea măsurată	**Descrierea situaţiei**
EMAS-T_1: anxietatea ca trăsătură în situaţii de evaluare socială (*ES*)	Vă aflaţi în situaţii în care sunteţi evaluat de alte persoane.
EMAS-T_2: anxietatea ca trăsătură în situaţii de pericol fizic (*PF*)	Vă aflaţi în situaţii în care s-ar putea să fiţi sau sunteţi pe cale de a vă confrunta cu un pericol fizic.
EMAS-T_3: anxietatea ca trăsătură în situaţii ambigue (*AM*)	Sunteţi în situaţii noi sau neobişnuite.
EMAS-T_4: anxietatea ca trăsătură în situaţii de rutine zilnice (*RZ*)	Sunteţi implicat în activităţile dumneavoastră obişnuite, de zi cu zi.
SAS-T_1: anxietatea ca trăsătură în situaţii de separare (*SE*)	Vă aflaţi în situaţii în care sunteţi sau aţi fost deja separat de o persoană foarte importantă din viaţa dumneavoastră.
SAS-T_2: anxietatea ca trăsătură legată de auto-dezvăluire către familie (*ADF*)	Vă aflaţi în situaţii în care sunteţi pe cale de a dezvălui ceva foarte personal despre dumneavoastră unui membru apropiat al familiei.

[2] N. S. Endler, J. M. Edwards, R. Vitelli, *Endler Multidimensional Anxiety Scales (EMAS)*, USA, Los Angeles, Western Psychological Services, 1991.

[3] N. S. Endler, G. L. Flett, *EMAS Social Anxiey Scales (EMAS-SAS)*, USA, Los Angeles, Western Psychological Services, 2002.

Denumirea subscalei şi dimensiunea măsurată	Descrierea situației
SAS-T_3: anxietatea ca trăsătură legată de auto-dezvăluire către prieteni (*ADP*)	Vă aflați în situații în care sunteți pe cale de a dezvălui ceva important despre dumneavoastră unui prieten apropiat.
SAS-T_4: anxietatea ca trăsătură în situații de evaluare socială, la fel ca subscala *EMAS-T_1* (*ES*)	Vă aflați în situații în care sunteți evaluat de alte persoane.

Fiecare subscală este compusă dintr-o descriere a unei situații, urmată de 15 itemi, aceiaşi pentru toate subscalele. Lista acestora este inclusă în *Anexa* articolului.

La fiecare item, subiectul apreciază cât de mult i se potriveşte afirmația conținută de acesta şi răspunde pe o scală cu cinci trepte, unde 1 înseamnă „deloc", iar 5 înseamnă „foarte mult". Scorul fiecărei subscale se obține prin însumarea cotelor itemilor săi şi poate varia între 15 şi 75. Cu cât un scor este mai mare, cu atât nivelul măsurat al anxietății ca trăsătură este mai ridicat.

3. OBIECTIVUL CERCETĂRII

Lucrarea de față îşi propune să completeze rezultatele analizei clasice de itemi prezentate cu ocazia studiului de validare şi etalonare a scalelor *EMAS* pe populația României[4].

Folosind un eşantion non-clinic format din 306 bărbați şi 467 de femei care nu prezentau simptomatologie anxioasă, cercetarea respectivă a condus la concluzia că, în cadrul fiecărei subscale, itemii măsoară acelaşi construct, prin urmare sunt valizi. Procedura a presupus calculul pentru fiecare item, în cadrul fiecărei subscale, a coeficientului de corelație liniară între cota itemului şi scorul obținut prin însumarea cotelor celorlalți 14 itemi ai subscalei. Cu excepția primului item şi a itemului 6, pentru ambele sexe, coeficienții de corelație au fost pozitivi şi semnificativi la un prag $p<0{,}001$, fiind cuprinşi între 0,170 şi 0,713. În cazul itemului 6, pentru bărbați, în cadrul subscalei *EMAS-T_1*, coeficientul de corelație liniară a fost semnificativ doar la pragul $p=0{,}008$ ($r=0{,}153$). Itemul 1 nu corelează liniar cu restul subscalei *EMAS-T_1* pentru bărbați ($r=0{,}0069$; $p=0{,}230$); acest item corelează semnificativ cu restul subscalei *EMAS-T_2* doar la pragul $p=0{,}002$ ($r=0{,}173$) pentru bărbați şi cu restul subscalei *SAS-T_1* numai la pragul $p=0{,}013$ ($r=0{,}117$) pentru femei.

De asemenea, în urma comparării, pentru două grupe de vârstă (31–50 de ani şi 51–80 de ani), a mediilor cotelor itemilor din fiecare subscală între un eşantion clinic, compus din femei care fuseseră diagnosticate cu tulburări de tip anxios, şi un eşantion non-clinic, format din femei fără simptomatologie anxioasă, s-a constatat şi

[4] Ş. Miclea, A. Ciuca, M. Albu, *Studiul de adaptare şi standardizare a Scalelor Endler de evaluare multidimensională a anxietății (EMAS şi EMAS-SAS) pe populația României*, Cluj-Napoca, Edit. ASCR, 2009.

că itemii au o putere de discriminare bună[5], întrucât, în marea majoritate a cazurilor (192 din 210 comparaţii), media cotelor a fost mai mare pentru eşantionul clinic, 68 de diferenţe dintre medii fiind semnificative cel puţin la pragul p=0,05. În cele 18 situaţii în care femeile din eşantionul non-clinic au realizat o medie mai mare decât cele din eşantionul clinic, diferenţa mediilor a fost nesemnificativă la pragul p=0,05.

În lucrarea de faţă ne propunem cercetarea validităţii itemilor printr-o metodă originală, ţinând cont de faptul că toate subscalele din *EMAS-T* şi din *SAS-T* sunt compuse din aceiaşi itemi. Vom urmări capacitatea itemilor de a diferenţia între cele şapte situaţii descrise de subscalele din *EMAS-T* şi din *SAS-T* şi capacitatea lor de a diferenţia între persoane, într-un eşantion non-clinic.

4. METODĂ

Participanţi

Cercetarea a fost efectuată pe un eşantion de 474 de persoane cu vârsta cuprinsă între 14 şi 84 de ani, dintr-o populaţie non-clinică, din judeţele Alba, Arad, Cluj, Sălaj şi Timiş. Structura eşantionului în funcţie de sex şi vârstă este prezentată în *tabelul 2*.

Tabelul 2

Structura eşantionului de subiecţi

Sex	***N***	**Vârstă**			
		minim	**maxim**	***m***	***σ***
Bărbaţi	173	14	71	29,70	15,02
Femei	301	14	84	29,74	14,54

Procedură

Scalele *EMAS* şi *EMAS-SAS* au fost administrate în licee, universităţi şi la domiciliul sau la locul de muncă al participanţilor, atât în zone urbane, cât şi în zone rurale. În funcţie de situaţie, administrarea s-a realizat individual sau în grup, în urma consimţământului verbal al fiecărui participant, fiind respectate instrucţiunile de administrare din manualul original *EMAS*[6].

Din scala *SAS-T* a fost eliminată ultima subscală, $SAS\text{-}T_4$, întrucât coincide cu subscala $EMAS\text{-}T_1$.

În cercetarea de faţă au fost cuprinse numai persoanele care au răspuns la toţi itemii subscalelor din *EMAS-T* şi din *SAS-T*.

[5] Ş. Miclea, M. Albu, *Variante reduse ale subscalelor de evaluare multidimensională a anxietăţii ca trăsătură (EMAS-T şi SAS-T)*, „Anuarul Institutului de Istorie «George Barițiu» din Cluj-Napoca”, Series Humanistica, tom. VIII, 2010, p. 139–149.

[6] N. S. Endler, J. M. Edwards, R.Vitelli, *op.cit.*

Toate prelucrările sunt efectuate asupra itemilor după recotarea celor cu cotare inversă, astfel încât cota 5 să corespundă anxietății ridicate.

5. **REZULTATE**

Am considerat că un item este valid dacă îndeplineşte următoarele trei condiții:

1. este cotat la fel în toate cele şapte subscale doar de un număr redus de persoane (sub 10% din eşantion), pentru a permite discriminarea între situațiile descrise de subscale;
2. în fiecare subscală, niciuna dintre cotele posibile (1–5) nu este aleasă de un număr mare (peste 75% din eşantion) de persoane (pentru că, în cazul în care la o subscală majoritatea respondenților ar alege aceeaşi cotă, itemul nu ar diferenția între persoane în situația descrisă de subscala respectivă);
3. ordinea cotelor sale în cele şapte subscale este asemănătoare ordinii scorurilor subscalelor.

Cercetarea a urmărit modul în care este îndeplinită fiecare condiție.

Astfel, pentru aprecierea capacității de discriminare între situațiile descrise de subscale, s-au numărat persoanele care i-au atribuit fiecărui item aceeaşi cotă în toate subscalele. Din *tabelul 3* se constată că numai itemii 1, 3 şi 14 au fost cotați la fel în toate subscalele de mai mult de 10% dintre persoane. În cazul lor, majoritatea celor care i-au cotat la fel au indicat o cotă extremă: 1 pentru itemii 3 (indicată de 90 de persoane) şi 14 (indicată de 53 de persoane) şi 5 pentru itemul 1 (indicată de 47 de persoane).

Tabelul 3

Frecvența persoanelor care au acordat aceeaşi cotă unui item în toate cele şapte subscale

Item	**Număr de persoane**	**%**
1	48	10,13
2	26	5,49
3	98	20,68
4	2	0,42
5	28	5,91
6	28	5,91
7	46	9,70
8	9	1,90
9	31	6,54
10	24	5,06
11	21	4,43
12	14	2,95
13	17	3,59
14	63	13,29
15	39	8,23

Din totalul celor 474 de persoane, mai mult de jumătate (58,02%) au răspuns la fiecare dintre cei 15 itemi cu cel puţin două cote (adică nu au acordat niciunui item cote egale în toate subscalele). Frecvenţa persoanelor care au dat aceeaşi cotă în toate subscalele pentru mai mult de 4 itemi (5,69%) este foarte mică (*tabelul 4*).

Tabelul 4

Frecvenţa persoanelor care au acordat aceeaşi cotă unuia sau mai multor itemi în toate subscalele

Număr de itemi cu aceeaşi cotă în toate subscalele	**Număr de persoane**	**%**
1	99	20,89
2	36	7,59
3	16	3,36
4	21	4,43
5	8	1,69
6	7	1,48
7	5	1,05
8	1	0,21
9	2	0,42
10	2	0,42
11	0	0,00
12	0	0,00
13	1	0,21
14	0	0,00
15	1	0,21
Total	201	41,98

Pentru fiecare item şi persoană, am evaluat variaţia cotelor între subscale, cu ajutorul unui ***indice de variaţie*** (***IV***), calculat pe baza formulei:

$$IV = \frac{\sum_{i=1}^{6} \sum_{j=i+1}^{7} |c_i - c_j|}{21}$$

unde c_k este cota itemului în subscala k (k=1,2,...,7). Indicele *IV* reprezintă media „distanţelor" (diferenţelor) cotelor itemului între subscale, luate câte două.

Indicele de variaţie are 21 de valori posibile, cuprinse între 0 (atunci când toate cele şapte cote ale itemului sunt egale) şi 2,29 (atunci când cotele itemului sunt egale doar cu 1 şi cu 5, patru fiind egale cu una dintre valori, iar trei fiind egale cu cealaltă valoare). Valoarea acestui indice este mare atunci când cotele itemului variază mult între subscale. Distribuţia de frecvenţe a indicelui de variaţie pentru cei 15 itemi, în eşantionul utilizat în cercetare, este prezentată în *tabelul 5*.

Se observă că există, pentru fiecare item, atât persoane care au obţinut cea mai mică valoare a indicelui *IV* (0), cât şi persoane care au obţinut cea mai mare valoare posibilă a indicelui *IV* (2,29), cu o singură excepţie – itemul 5, pentru care nimeni nu a avut valoarea 2,29.

Tabelul 5

Distribuţia de frecvenţe a indicelui *IV* pentru cei 15 itemi (în %)

Va-loare *IV*	Item														
	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**	**13**	**14**	**15**
0,00	10,1	5,5	20,7	1,7	5,9	5,9	9,7	1,9	6,5	5,1	4,4	3,0	3,6	13,3	8,2
0,29	6,8	7,4	11,4	2,7	7,0	5,7	6,1	3,8	3,8	4,9	6,8	4,2	5,5	11,6	7,6
0,48	4,4	4,0	8,6	5,7	7,8	5,5	6,5	3,4	7,4	4,9	8,6	4,9	5,7	10,1	8,9
0,57	7,0	9,1	12,4	7,6	11,0	11,8	10,1	7,6	8,2	9,7	14,1	8,4	9,5	14,6	11,6
0,76	5,7	5,7	9,1	4,9	6,8	7,2	7,2	6,1	7,2	6,1	8,9	4,2	7,8	8,0	7,2
0,86	8,9	8,0	9,1	6,3	10,5	9,9	9,9	7,4	9,1	7,6	9,7	8,9	8,6	7,6	7,8
0,95	2,1	3,0	1,9	1,9	4,0	3,0	2,1	2,7	2,5	1,5	1,3	3,0	3,6	2,5	2,1
1,05	8,0	7,4	5,1	8,6	8,4	8,6	9,5	8,0	10,3	9,5	7,6	5,9	8,2	6,8	7,2
1,14	7,4	9,7	5,1	9,9	4,4	6,5	7,6	9,3	8,6	8,2	6,5	7,0	5,9	5,3	6,3
1,24	2,5	3,4	1,3	3,8	3,0	1,3	4,6	2,5	3,2	3,4	1,5	2,1	3,2	1,1	3,4
1,33	7,0	8,9	2,5	6,1	7,2	6,3	6,1	9,5	8,0	7,4	6,5	9,1	6,3	4,9	5,5
1,43	6,5	5,3	3,6	7,2	5,7	4,4	3,2	4,6	5,3	4,2	5,3	6,5	6,8	4,0	4,2
1,52	1,9	3,4	1,9	5,5	3,4	5,7	3,6	3,8	4,0	3,6	3,2	7,0	4,9	1,3	2,5
1,62	5,1	3,2	2,1	7,4	5,7	3,8	3,6	10,1	4,9	7,0	3,4	6,1	5,9	1,7	4,6
1,71	4,6	3,4	1,3	4,4	1,7	1,9	2,5	4,2	2,3	5,1	2,5	5,3	3,0	1,7	1,5
1,81	1,5	3,6	0,4	2,7	2,1	1,1	1,5	3,2	2,3	2,7	1,3	2,1	2,3	0,6	2,5
1,90	2,7	3,6	1,3	5,3	1,5	3,6	2,1	5,1	2,1	5,7	3,2	5,3	3,0	1,5	3,2
2,00	2,5	3,0	0,6	3,4	1,9	3,6	1,1	2,7	1,3	1,5	1,7	1,7	2,5	1,5	2,3
2,10	2,3	1,3	0,6	1,5	1,9	2,5	1,1	1,7	0,8	0,6	2,3	2,1	1,7	0,4	1,3
2,19	1,3	1,1	0,4	1,9	0,2	0,4	0,8	1,1	1,3	1,1	0,8	1,9	1,3	0,2	1,9
2,29	1,7	0,4	0,6	1,5	0,0	1,3	1,1	1,3	0,8	0,4	0,4	1,5	0,8	1,5	0,2

Din toate aceste rezultate, deducem că itemii discriminează între situaţii. Cea mai redusă discriminare o realizează itemul 14, urmat de itemul 3. În cazul lor, aproximativ jumătate dintre subiecţi au obţinut cele mai mici patru valori ale indicelui *IV*, ceea ce înseamnă că aceşti respondenţi au acordat itemului cote egale sau foarte apropiate ca valoare în cele şapte subscale.

În continuare, s-au calculat frecvenţele cotelor itemilor în cazul fiecărei subscale. În *tabelul 6* sunt notate situaţiile în care mai mult de jumătate dintre subiecţi au răspuns cu aceeaşi cotă. Pentru patru itemi, nicio cotă nu a fost aleasă de cel puţin jumătate dintre subiecţi, în nicio subscală. În cazul a şase itemi (5, 7, 9, 11, 13 şi 15) a fost evidenţiată câte o subscală în care mai mult de 50% (dar mai puţin de 70%) dintre subiecţi au răspuns la fel. Există, într-adevăr, cinci itemi (1, 2, 3, 6 şi 10) pentru care o cotă este aleasă de mai mult de jumătate dintre subiecţi în patru subscale, însă procentul celor care au răspuns cu aceeaşi cotă este mai mare de 75 doar într-un caz (itemul 1, în subscala *SAS-T_1*) şi nu depăşeşte 80.

De aici, se poate deduce că itemii diferenţiază între persoane, în cadrul fiecărei subscale. Cea mai slabă discriminare între respondenţi o realizează subscala *EMAS-T_4*, întrucât la 7 dintre itemii săi a fost ales acelaşi răspuns (cota 1) de mai mult de jumătate dintre subiecţi.

Tabelul 6

Cotele itemilor alese de cel puțin jumătate dintre subiecți

Item	Subscala							Frecvența alegerii cotei (în %)
	EMAS-T$_1$	***EMAS-T$_2$***	***EMAS-T$_3$***	***EMAS-T$_4$***	***SAS-T$_1$***	***SAS-T$_2$***	***SAS-T$_3$***	
1		5						74,7
					5			77,8
						5		52,3
							5	51,3
2	1							55,7
			1					52,5
				1				68,4
							1	50,2
3			1					53,8
				1				70,7
					1			55,5
							1	58,2
5					1			68,1
6		5						71,3
					5			72,8
						5		54,4
							5	54,4
7				1				66,7
9				1				62,0
10		5						73,8
					5			72,2
						5		61,0
							5	51,5
11				1				62,7
13				1				59,3
15				1				60,3

În ceea ce priveşte cea de-a treia condiţie stabilită ca fiind obligatorie pentru ca itemii să fie valizi, s-a calculat un indice de asemănare a ordinii cotelor în cadrul subscalelor cu ordinea scorurilor subscalelor, pentru fiecare item şi la fiecare persoană, notat cu *A*, astfel:

a. s-au format toate perechile posibile din câte două subscale (în total 21 de perechi);
b. s-au eliminat perechile în care scorurile subscalelor erau egale;
c. s-a notat cu *S* numărul de perechi de subscale rămase;
d. s-au numărat perechile în care cotele itemului erau egale sau în aceeaşi relație de ordine (> sau <) ca scorurile subscalelor;
e. s-a notat cu *C* numărul acestor perechi;
f. pentru $S \neq 0$, s-a calculat indicele de asemănare: $A = \frac{C}{S}$.

Indicele de asemănare *A* ia valori între 0 şi 1. El este cu atât mai mare, cu cât este mai mare numărul perechilor de subscale în care ordinea cotelor itemului nu este inversă ordinii scorurilor subscalelor (este sau aceeaşi, sau cotele itemului sunt egale). Nu s-a putut impune condiția ca ordinea cotelor itemului să fie aceeaşi cu ordinea scorurilor subscalelor, întrucât atunci când cele şapte subscale au scoruri diferite, cotele itemului − care au numai cinci valori posibile − nu pot fi, toate, diferite între ele.

Procedeul utilizat pentru compararea ordinii cotelor unui item cu ordinea scorurilor subscalelor prezintă neajunsul că furnizează o valoare mare a indicelui *A* şi atunci când itemul are aceeaşi cotă în toate subscalele. Dar, după cum s-a văzut în *tabelul 3*, frecvența acestor situații nu este mare.

S-a constatat că, pentru fiecare item, indicii *A* au valori mari, mai mult de trei sferturi dintre persoane (la 14 itemi, chiar mai mult de 80%) având o valoare mai mare de 0,75 (*tabelul 7*). Iar peste 97% dintre persoane au valoarea indicelui *A* mai mare de 0,50.

Tabelul 7

Mărimea indicelui de asemănare a cotelor
în subscale cu ordinea scorurilor subscalelor, *A* (*N*=474)

Item	**Ponderea (%) persoanelor pentru care indicele *A* este:**			**Media valorilor indicelui *A***
	> 0,50	**> 0,75**	**= 1**	
1	97,9	82,5	35,2	0,881
2	99,2	83,3	33,5	0,883
3	98,3	84,2	36,9	0,886
4	97,0	82,1	25,1	0,865
5	97,5	76,6	24,3	0,854
6	97,7	85,9	41,8	0,897
7	98,5	83,5	32,7	0,881
8	98,7	86,7	34,8	0,900
9	97,5	84,0	31,9	0,881
10	99,2	89,5	42,0	0,912
11	98,3	80,8	28,9	0,867
12	97,7	83,3	26,8	0,872
13	98,5	85,9	33,3	0,883
14	97,9	84,4	32,9	0,880
15	98,9	87,1	40,7	0,905

Se deduce că, în general, ordinea cotelor itemilor în subscale este asemănătoare ordinii scorurilor subscalelor. Alăturăm aceste rezultate celor obținute în cercetări anterioare, conform cărora subscalele scalelor din *EMAS-T* şi din *SAS-T* sunt valide în următorul sens: fiecare subscală evaluează anxietatea față de situația pentru care a fost construită[7] şi, în general, itemii unei subscale măsoară aceaşi dimensiune a

[7] Ş. Miclea, M. Albu, A. Ciuca, *The Romanian Adaptation of Endler Multidimensional Anxiety Scale (EMAS)*, „Cognition, Brain, Behavior. An Interdisciplinary Journal", vol. XIII, nr. 1, 2009, p. 59–77.

anxietății[8]. Se constată, astfel, că ordinea scorurilor subscalelor reflectă ordinea nivelurilor anxietății față de situațiile descrise în subscale.

6. CONCLUZII

Scalele *EMAS-T* şi *SAS-T* s-au dovedit a fi instrumente cu un nivel ridicat de validitate în evaluarea anxietății ca trăsătură pe populația non-clinică din România. Rezultatele sunt în concordanță cu modelul multidimensional al anxietății, în sensul că aceste scale disting între dimensiuni diferite ale anxietății ca trăsătură. Procedura utilizată în acest studiu completează, într-un mod original, rezultatele obținute în studiul inițial de validare a scalelor *EMAS* şi *EMAS-SAS*.

S-a arătat că itemii diferențiază între situațiile corespunzătoare subscalelor, în sensul că majoritatea persoanelor nu acordă aceeaşi cotă unui item în toate subscalele. De asemenea, ei diferențiază între persoane, întrucât sunt foarte puține cazurile în care mai mult de jumătate dintre respondenți să fi ales o aceeaşi cotă la un item, în cadrul vreunei subscale.

Faptul că pentru fiecare item ordinea cotelor sale în cele şapte subscale este asemănătoare ordinii scorurilor subscalelor constituie o dovadă a validității celor 15 itemi ai subscalelor din *EMAS-T* şi din *SAS-T*.

Din rezultatele acestei cercetări şi ale unor cercetări anterioare, se deduce că ordinea scorurilor subscalelor reflectă ordinea nivelurilor anxietății față de situațiile descrise în subscale.

7. ITEMII SUBSCALELOR DIN *EMAS-T* ŞI DIN *SAS-T*. ANEXĂ

1. Caut experiențe de felul acesta.
2. Sunt supărat(ă).
3. Transpir.
4. Mă simt relaxat(ă).
5. Mă simt stânjenit(ă).
6. Aştept cu nerăbdare aceste situații.
7. Am o stare de agitație în stomac.
8. Mă simt confortabil.
9. Mă simt încordat(ă).
10. Îmi face plăcere să fiu în aceste situații.
11. Inima îmi bate mai repede.
12. Mă simt în siguranță.
13. Mă simt îngrijorat(ă).
14. Am încredere în mine.
15. Sunt agitat(ă).

[8] Ş. Miclea, A. Ciuca, M. Albu, *Validation of the Endler Multidimensional Anxiety Scales (EMAS and EMAS-SAS on the Romanian Population*, „Cognition, Brain, Behavior. An Interdisciplinary Journal", Vol. XIII, nr. 2, 2009, p. 147–164.